

schutz"-ot akart juttatni, —a rádióelőadás megtiltásának lehetősége pedig túlmegy ezen a jogosultságon és sérelmes az eredeti szerzőre nézve. Míg a teljesítményi védelem negatív irányban ott végződik, hogy a gyáros nem rendelkezhetik a nyilvános előadás jogával, pozitíve kétféle ágazó oltalmat nyújt neki „Leistungsrecht”-je: 1. kizárólagos joggal rendelkezik a lemezek sokszorosítása, utánpréselese és 2. terjesztése, forgalombahelyezése tárgyában. Új lemez előállításához és többszörözéséhez ily módon szükség van engedélyre, a kész gramofonlemez rádió leadása, az eredeti szerző egyszeri beleegyezésével, teljesen szabad! — így foglalhatjuk össze egy mondatban az osztrák törvényhozás vezérlelővét. Kétségtelen, hogy az osztrák törvénynek ez a magyar bíróság döntéséhez hasonló szabályozása jelentti ma a rádió-gramofon probléma legmegnyugtatóbb megoldását: az egyetlen járható út voltaképpen a hanglemezek teljes felszabadítása.

György András.

ÜGYVÉDSÉG — JOGÉLET

„Jogvesztő kikötések” címen dr. Erdős István 1937. november 10-én tartott előadást. Az előadó exemplificative ismertette a jogrendszer különböző területein (zálogjog, adásvétel, különösen részlet-ügyletek, kényszeregyesség, biztosítás, örökjog) a gyakorlatban leginkább előforduló jogvesztő kikötéseket és azokat a módzatokat, amelyekkel törvény és bírói gyakorlat az ilyen kikötések érvényesítését korlátozza. Kiemelte, hogy bár elvileg minden alanyi jognak szankció jellegű megszűnését jogvesztésnek kell tekinteni, a helyes köztudat a szó szoros értelmében vett jogvesztő kikötésnek csak azt tekinti, amely a kötelezett mulasztásával *nem adaequat*, hanem súlyosabb jogkövetkezményeket állapít meg. Az ily kikötésekre főként olyan ügylettípusoknál van szükség, amelyeknél az ügyleti megállapodást és a teljesítést hosszabb idő választja el, és ezáltal a teljesítésre irányuló impulzus tapasztalat szerint csökken. Ha a kikötés ennek ellensúlyozását szolgálja (Beck: „Kötelemlválósulás”), akkor a nem adaequat jogkövetkezmények korlátozása, a kötbérmérséklés analógiájára, csak extrém esetekben indokolt viszont olyan esetekben, amikor a jogvesztés „öncél”, a törvényi és bírói beavatkozás helyénvaló.

A honoráciorok főszerzői joga. E címen tartott dr. Klenics Barnabás, miskolci ügyvéd a Magyar Jogászegylet civiljogi szemináriumának nov. 17. ülésén előadást. Az előadás a főszerzői jog múltját, jelenét és jövőjét egyaránt felölelte. Az alapfogalmak tisztázása után áttért a forráskritikára s a Hk. I. R. 18. Cím, I. R. 98., 99., 102., 48. Címeinek a Hk. III. R. 29. Cím s az 1840: VIII. t.-c. 8. §-ának egybevetéséből levezette, hogy a közszerzemény e forráshelyek szerint csakis öröklési igényt jelentett és csupán a házaspár együttes szerzéseire vonatkozott. A mai közszerzeménynek az a tartalma, hogy ez bármelyik házaspárnak a „különszerzéseit” is jelenti, csupán 1870 táján keletkezett és Jancsó azt 1881-ben öntötte tudományosan egy-egy fogalomba.